

TAKE ACTION
IN INTEGRATION

Autorzy

Ewelina Lasota
Monika Pawlak
Fundacja Cooperacja (Polska)
www.cooperacja.pl

Ajuntament de
Manises

Maria Isabel Dominguez Snakes
Guadalupe Garcia Corner
Urząd w Manises (Hiszpania)
www.manises.es

Christine Janumala
Eurospeak (Irlandia)
www.eurospeak-ireland.com

Aldo Campanelli
Andrea Natale
Francesco La Penna
Ermelinda Granato
Miriam Marinelli
Martina Di Palo Lisa
Barone **Tou.Play**
(Włochy)
www.touplay.it

Narzędziownik

*inspiracje i przykłady dobrych praktyk
w zakresie integracji osób
z doświadczeniem migracyjnym
i uchodźczym, z uwzględnieniem gry
symulacyjnej*

**Współfinansowane przez
Unię Europejską**

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Spis treści

Wstęp.....	1
O projekcie.....	1
Cele projektu.....	3
Narzędziownik.....	3
Podejmowanie działań na rzecz INKLUZJI.....	5
Inspiracja.....	6
Dobre praktyki.....	8
Propozycje zajęć i gier.....	12
Podejmowanie działań na rzecz RÓŻNORODNOŚCI.....	16
Inspiracja.....	19
Dobre praktyki.....	20
Propozycje zajęć i gier.....	23
Działanie na rzecz PRAW CZŁOWIEKA i OBYWATELSTWA.....	27
Inspiracja.....	30
Dobre praktyki.....	32
Propozycje zajęć i gier.....	35
Gra RefugIN.....	39
Glosariusz.....	50
Źródła.....	53

*“Integracja kulturowa nie zachodzi
poprzez chwalenie się własną kulturą,
lecz poprzez entuzjastyczne podchodzenie
do nauki o innej kulturze.”*

Abhijit Naskar, Mücadele Muhabbet: Gospel of An Unarmed Soldier

Wstęp

O projekcie

Projekt „Take Action in Integration” to międzysektorowe partnerstwo na małą skalę, w ramach programu Erasmus+, które skupia dwie organizacje, urząd oraz firmę z Polski, Hiszpanii, Irlandii i Włoch. Został opracowany, aby wspierać dorosłych pracujących z osobami z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym, aby mogli jeszcze skuteczniej działać na rzecz integrowania ich ze społecznością lokalną, i szerzej z UE.

W ramach projektu odbył się szereg działań, w tym spotkanie partnerów projektu, które obejmowało wizyty studyjne w:

- „Centrum Integracji Cudzoziemców w Lesznie”, gdzie zapoznawaliśmy się z dobrymi praktykami w zakresie wspierania cudzoziemców przybywających do Leszna;
- „Przystanku Leszno”, który bezpośrednio po wybuchu wojny na Ukrainie zapewnił dzieciom uchodźczym miejsce bezpiecznej zabawy i spędzania czasu;
- „Punkcie pierwszego kontaktu dla uchodźców z Ukrainy”, gdzie poznaliśmy największe wyzwania i problemy, z jakimi borykają się osoby przybywające do nowych społeczności.

W Cork (Irlandia), odbyło się 5-dniowe szkolenie, podczas którego dowiedzieliśmy się o różnych rodzajach i przyczynach migracji, a dzięki udziałowi w szkoleniu osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym poznaliśmy także prawdziwe historie i punkty widzenia ludzi. Dzięki temu mogliśmy lepiej zrozumieć społeczność i jej różnorodność. Wzięliśmy także udział w szeregu warsztatów praktycznych, a także w wizycie studyjnej w „Cork Migrant Centre”, gdzie poznaliśmy całą gamę działań podejmowanych na rzecz wsparcia migrantów i uchodźców.

Powyższe działania i doświadczenia przygotowały nasze partnerstwo do stworzenia tego Narzędziownika.

Cele projektu

Celem projektu było wsparcie osób dorosłych o mniejszych szansach, w tym przede wszystkim narażonych na dyskryminację ze względu na pochodzenie, miejsce zamieszkania na obszarach wiejskich, z ograniczonym dostępem do edukacji i wysokiej jakości uczenia się. Projekt skoncentrowany był na wspólnej nauce, poszerzaniu świadomości i wiedzy oraz rozwoju umiejętności osób dorosłych pracujących z migrantami czy uchodźcami, aby rozwijać interakcje między nimi a obywatelami UE.

Dzięki projektowi udało nam się:

- promować:
 - włączenie społeczne, wspierając równość i sprawiedliwość;
 - aktywność obywatelską, tolerancję oraz znajomość i uznanie różnorodności społecznej, w tym wiedzę międzykulturową;
 - postawę otwartości i integracji środowisk lokalnych z migrantami i uchodźcami;
- zapobiegać dyskryminacji, w tym pokonywać lęki i stereotypy;
- oddziaływać i docierać do osób, które zajmują się problematyką migrantów i uchodźców na różnych poziomach: lokalnym, krajowym, europejskim.

Projekt pozwolił nam ulepszyć naszą ofertę pracy, wzmocnić zasoby i nasze organizacje do pracy w całej UE i jej strukturach. Motywował osoby dorosłe do podnoszenia swoich kwalifikacji i zdobywania nowych umiejętności, umożliwiał dzielenie się wiedzą z innymi i wspólne wypracowywanie rozwiązań.

Narzędziownik

Niniejszy zestaw narzędzi został stworzony dla osób pracujących z migrantami i uchodźcami, aby dostarczyć garść inspiracji i przykładów dobrych praktyk integracyjnych.

Zanim jednak go przeczytacie, chcemy Wam powiedzieć, jak nasze partnerstwo rozumie INTEGRACJĘ i AKTYWNE PODEJMOWANIE NA JEJ RZECZ DZIAŁAŃ.

Po pierwsze, wierzymy, że aby integracja była skuteczna, musi angażować wszystkich ludzi, a nie tylko tych ze środowisk migracyjnych lub uchodźczych. Takie podejście pozwala nam budować społeczności zjednoczone w różnorodności, oparte na szacunku, empatii, godności i tolerancji. Zrozumienie, docenienie i uznanie różnorodności ma fundamentalne znaczenie w naszej pracy. Prowadzenie jednostronnych działań, skupiających się wyłącznie na „integracji” migrantów i uchodźców, skutkuje niczym innym jak próbą ich asymilacji w „naszej” kulturze.

Narzędziownik składa się z następujących części:

- **Rozdział 1, gdzie podchodzimy do tematu tego, co uważamy za INKLUZJĘ i jak możemy DZIAŁAĆ W TEJ DZIEDZINIE.** Znajdziecie tu również wskazówki, jak wspierać proces zawierania przyjaźni, jak wspierać uczucia i emocje, pewność siebie, hobby i zabawę, sport, a także język. Na końcu rozdziału znajdują się dwie przykładowe aktywności, które mogą pomóc w pracy nad INKLUZJĄ;
- **w Rozdziale 2 przyglądamy się RÓŻNORODNOŚCI i jej korzyściom.** Dekonstruujemy osobistą i tzw. "krajową" kulturę, i sugerujemy, dlaczego edukacja międzykulturowa jest tak ważna w zrozumieniu i docenianiu różnorodności. Na końcu rozdziału umieściliśmy dwa przykładowe zadania, które mogą pomóc przy rozwijaniu tematu RÓŻNORODNOŚCI;
- **w Rozdziale 3 skupiamy się na PRAWACH CZŁOWIEKA I OBYWATELSTWIE.** Spoglądamy zarówno na to, co mówi prawo, jak i jaka jest rzeczywistość. Dzielimy się inspirującą historią, dobrymi praktykami i ponownie dwiema aktywnościami, które mogą być pomocne, jeśli pracujecie nad tematem PRAW CZŁOWIEKA;
- **rozdział 4 to GRA SYMULACYJNA,** która daje graczom szansę na przeżycie transformującego doświadczenia, odgrywając rolę migrantów w procesie pierwszego dostępu do Kraju Docelowego, stawiając czoła polityce kontroli granic i codziennym wyzwaniom, jakie niesie ze sobą migracja;
- **w rozdziale 5 znajdziecie GLOSARIUSZ,** który może pomóc zrozumieć niektóre skomplikowane terminy, które mogliście napotkać podczas czytania tego Narzędziownika.

Mamy nadzieję, że ta publikacja, będąca wynikiem międzynarodowej i międzysektorowej współpracy, okaże się dla Was użyteczna i inspirująca w codziennej pracy na rzecz inkluzywności, integracji, doceniania różnorodności i zapewnienia, że prawa innych są szanowane.

Podejmowanie działań na rzecz INKLUZJI

Kiedy migranci przybywają do Europy i osiedlają się tutaj na stałe, ważne jest, aby czuli się włączeni i związani ze swoim miastem, krajem i Europą jako całością.

Jednym z celów Unii Europejskiej jest „wzmocnienie spójności społecznej i solidarności między krajami UE”. Integracja migrantów w społeczności poprzez działania inkluzyjne wzmacnia region, gdyż wszyscy mieszkańcy mogą przyczynić się do wspólnoty.

Ponadto, jakość życia migrantów poprawia się, gdy dokładamy starań, by czuli się oni włączeni w lokalne społeczności. Ludzie rozwijają się, tworząc sieci wsparcia, na które mogą liczyć dla pocieszenia, bezpieczeństwa, otwartości i zabawy. „Społeczna sprawność” to posiadanie silnych sieci wsparcia, które zaspokajają wiele potrzeb i stanowi silny wskaźnik szczęścia i zdrowia na długie lata.

Naszym celem jest pomoc migrantom w budowaniu sieci wsparcia tam, gdzie żyją, pracują i spędzają czas. Oprócz chęci ich połączenia z ludźmi, chcemy, aby poznali wartości nowego kraju i Europy oraz poczuli się z nimi związani. Tworzenie bezpiecznego związku z miejscem zamieszkania i ludźmi, z którymi się żyje, pomaga narażonym migrantom kształtować silne poczucie własnej tożsamości. Zintegrowani migranci są lepiej chronieni przed handlem ludźmi, wyzyskiem w pracy i przemocą szkolną, gdy mają wspólnotę dbającą o nich. Pewni siebie i zintegrowani migranci są również mniej narażeni na radykalizację czy przestępczość w poszukiwaniu przynależności. Starania o włączenie migrantów to te same starania, które podejmujemy dla naszych wspólnot.

W tym rozdziale przeczytacie historię o migrantce, która, mamy nadzieję, zainspiruje Was do tej ważnej i znaczącej pracy. Następnie dowiedziecie się o najlepszych praktykach rozwoju inkluzji migrantów. Na końcu znajdziecie kilka wskazówek dotyczących wsparcia migrantów w różnych obszarach ich życia. Obejmują one nawiązywanie przyjaźni, wyrażanie uczuć i emocji, budowanie pewności siebie, znajdowanie hobby i sposobów na zabawę, angażowanie się w sport oraz naukę mówienia i rozumienia nowego języka.

Inspiracja

Oleksandra to migrantka ekonomiczna. Przeprowadziła się do Polski, aby uczynić swoje życie bardziej „komfortowym”, ale początkowo wcale nie czuła, że życie w nowym kraju jest bardziej „komfortowe”. Faktem jest, że zarabiała więcej pieniędzy, więc mogła nawet wspierać rodzinę, która została na Ukrainie, ale jej życie w Polsce było po prostu koszmarem. Znała tylko kilka najważniejszych miejsc w mieście, takich jak jej miejsce pracy, urząd miasta i sklepy spożywcze.

Obawiała się chodzić do miejsc takich jak kino, siłownia, biblioteka czy teatr, ponieważ wciąż nie rozumiała dobrze języka i miała niską samoocenę. Ale pewnego dnia natknęła się na lokalną fundację, która organizowała działania integracyjne w mieście. Chodziła razem z Polakami i innymi cudzoziemcami do muzeów, na koncerty, a nawet festiwale uliczne. Mieli również spotkania towarzyskie oraz spotkania z doradcami, którzy opowiadali im wszystko, a oni mogli pytać o to, co było dla nich nowe i niejasne w tym kraju. Bardzo się otworzyła, ale inni również otworzyli się na nią. Bariera językowa okazała się już nie być problemem, ponieważ język był tylko jednym ze środków komunikacji. Zawsze jakoś się dogadywali, nawet jeśli musieli rysować lub wyrażać rzeczy bez używania języka. Jest wdzięczna, że są miejsca i ludzie, którzy myślą o migrantach i chcą, aby byli częścią lokalnych społeczności. I że miejscowi są otwarci na spotkania i zaprzyjaźnianie się z nimi.

Teraz może powiedzieć, że jest stąd. Ma już swoje ulubione kawiarnie, siłownię i inne miejsca, a po mieście chodzi z podniesioną głową, od czasu do czasu witając się z ludźmi na ulicy. Bo to małe miasto i zna już wielu ludzi. Już nie jest obca i może być sobą.

Historia Oleksandry pokazuje, jak ważne jest prowadzenie działań integracyjnych mających na celu włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednak kiedy mówimy o inkluzji, nie możemy zapomnieć o zapraszaniu wszystkich do udziału. Przecież nie chcemy budować odrębnych społeczności, ale raczej takie, które są w stanie współistnieć pomimo swojej różnorodności. Jeśli organizujemy działania integracyjne i na rzecz inkluzji tylko dla migrantów i uchodźców, będziemy ich izolować. Organizowanie takich działań z udziałem wszystkich interesariuszy zaowocuje wspólną nauką, budowaniem szacunku, zrozumienia, wymianą doświadczeń oraz zdolnością do interakcji i współistnienia w społeczeństwie.

Dobre praktyki

Wsparcie w nawiązywaniu przyjaźni

Kiedy migranci rozwijają lokalne przyjaźnie w swojej społeczności, otrzymują bezpieczną przestrzeń, by zakorzenić się w nowym kraju, dzielić się zainteresowaniami i pragnieniami z innymi oraz uzyskać dostęp do zasobów niezbędnych do wzrostu i dawania czegoś od siebie społeczności. Pracując z migrantami, ważne jest zdawanie sobie sprawy, że przechodzą oni przez wiele przejść życiowych, a nawiązywanie przyjaźni to kolejny rodzaj "przejścia". Z tego powodu należy dążyć do zapewnienia wsparcia, które jest bezstronne i nie narzucające się. Nie rozczarowuj się ani nie frustruj, jeśli osoba, z którą pracujesz, potrzebuje czasu, by otworzyć się na Ciebie, lub jeśli nie jest w pełni zaangażowana w zaplanowane przez Ciebie aktywności.

Z drugiej strony, migranci mogą odnieść świetne wyniki, gdy daje im się przestrzeń i czas na wyrażanie siebie i poznawanie ludzi w ich społeczności na własnych warunkach. To może wyglądać jak odwiedziny w klubie książki, który założyłeś. Może na początku przychodzą rzadko i są cisi, ale gdy poczują się bardziej komfortowo w mówieniu i słuchaniu innych, zaczną przychodzić częściej, a dyskusja stanie się łatwiejsza. Dobrym pierwszym krokiem może być organizowanie wydarzeń i aktywności wokół wspólnych zainteresowań w społeczności. Przykłady to wspomniany klub książki, wieczory filmowe czy grupy rękodzielnicze. Niezależnie od wybranej aktywności opartej na zainteresowaniach, pamiętaj, by delikatnie zachęcać migrantów do pozostania i korzystania z tego, co oferujesz.

Ważne jest również wsparcie przyjaźni migrantów na różnych etapach życia. Na przykład sytuacja migrantki będącej matką, może różnić się od sytuacji jej nastoletniego syna. Syn może mieć okazję poznać rówieśników w szkole, ale równie dobrze może mieć trudności z adaptacją w klasie lub z językiem, oprócz społecznych trudności, przez które przechodzą wszyscy nastolatki, rozwijając swoją tożsamość. Tymczasem matka może być zajęta pracą lub opieką nad młodszymi dziećmi i mieć trudności ze znalezieniem wolnego czasu na spotkania z innymi dorosłymi, którzy dzielą jej wartości i zainteresowania.

Podsumowując, pomagając migrantom nawiązywać kontakty i przyjaźnie, staraj się oferować opcje, które mogą dostosować się do różnorodności doświadczeń i zainteresowań społeczności migrantów i niemigrantów. Niezależnie od konkretnych zaplanowanych aktywności, tworzenie przestrzeni dla połączeń społecznych to świetna inwestycja w dobrostan migrantów, a także inwestycja w siłę całej społeczności.

Wsparcie w zakresie uczuć i emocji

Kiedy migranci czują się bardziej komfortowo i mają zaspokojone podstawowe potrzeby, mogą pojawić się skomplikowane i czasem mylące emocje. Ogólnie rzecz biorąc, każdy kto migruje z jednego kraju do drugiego, musiał opuścić przyjaciół, rodzinę i swoje lokalne społeczności w poszukiwaniu lepszego życia. Jeśli uciekają przed prześladowaniami, wojną, ubóstwem lub innymi kryzysami, mogli doświadczyć traumy, z którą nie byli w stanie się właściwie uporać w tamtym czasie. Pamiętaj o tym, budując relacje z migrantami, którym służysz.

Wsparcie w budowaniu pewności siebie

Pewność siebie jest niezbędnym narzędziem, które pomaga migrantom uzyskać korzystne zatrudnienie, zintegrować się ze społecznością i walczyć o własne prawa oraz bezpieczeństwo. Jednak budowanie pewności siebie jest trudne dla każdego, a dla migrantów, którzy mogą nadal zmagać się z nierozwiązanymi traumami i słabymi więziami ze społecznością, jest jeszcze trudniejsze. Pracując nad pewnością siebie migrantów, pamiętaj, aby stworzyć przestrzeń na dzielenia się przez nich swoimi wyjątkowymi doświadczeniami i świętowania ich osiągnięć, gdy pracują nad nawiązywaniem kontaktów z innymi i rozwijaniem biegłości w języku lokalnym. Jedną ze strategii może być tworzenie planów zajęć odnoszących się do lokalnych miejsc i wydarzeń, tak aby migranci mogli powiązać to, czego się uczą, z miejscami i ludźmi, których widzą każdego dnia.

Pracując z dorosłymi migrantami nad budowaniem pewności siebie, ważne jest zatarcie granicy między „nauczycielem” a „uczniem” lub między „tubylcem” a „obcokrajowcem”. Migranci naturalnie poczuć się pewniej, gdy poczuć, że ich perspektywa ma znaczenie i że są akceptowani przez społeczność, nawet jeśli popełniają błędy gramatyczne lub nie są zaznajomieni z niektórymi wartościami swojego nowego kraju.

Wsparcie w zakresie hobby i zabawy

Wsparcie migrantów w integracji ze społecznościami nie musi być zawsze poważną sprawą. Poczucie humoru, zabawa i radość to ważny sposób na zrównoważenie często przygnębiających doświadczeń życiowych, które migranci mogą dzielić lub muszą przetwarzać. W grupach opartych na zainteresowaniach, które możesz rozwijać w celu budowania przyjaźni, można również wymieniać się informacjami o hobby i grach z tła kulturowego migrantów, jak również z ich nowego kraju. Migranci mogą dzielić się swoimi tradycyjnymi formami spędzania czasu wolnego z Tobą i innymi uczestnikami, a taka wymiana kulturowa jest prostym, ale skutecznym sposobem na poszerzenie horyzontów migrantów i pomoc im w przyzwyczajaniu się do wartości UE, takich jak równość i demokracja.

Wsparcie poprzez sport

Podczas gdy hobby jest efektywnym sposobem na dzielenie się kulturą i zainteresowaniami wśród migrantów integrujących się z nowym krajem, sport dodaje do tego poczucie pracy zespołowej, współpracy i przynależności. Nastolatki, które mogą mieć trudności w szkole, mogą odkryć, że udział w sporcie pozwala im na swobodne wyrażanie się i poczucie, że wnoszą unikalną wartość do społeczności. Dorośli, przyzwyczajeni do pracy lub opieki nad małymi dziećmi, mogą uznać sport za sposób na odreagowanie od codziennych obowiązków i budowanie zaufania do członków społeczności. Sport jest atrakcyjny dla osób w każdym wieku i stanowi relaksujący kontrast do codziennych trudności, z którymi mierzą się migranci. Ci, którzy borykają się z adaptacją do nowego języka i obyczajów, mogą odnaleźć ulgę na boisku piłkarskim. Boisko sportowe to także doskonały przykład „trzeciego miejsca” - miejsca, które nie jest ani domem, ani miejscem pracy czy szkoły. Takie miejsca pozwalają migrantom rozwijać poczucie przynależności do nowego otoczenia i motywują do troski o wspólnotę.

Wsparcie w nauce języka

W procesie tworzenia połączeń między migrantami a ich społecznościami, nauka języka (lub trudności z nią związane) może stanowić znaczącą barierę. Jednak, gdy połączy się to z kreatywnymi podejściami do komunikacji i stworzeniem bezpiecznej przestrzeni dla wrażliwości, migranci mogą odkryć, że istnieją inne sposoby komunikacji z nowymi sąsiadami i przyjaciółmi. Pod względem bezpośredniej edukacji językowej, kluczowe podejścia do utrwalania języka to: cierpliwość i praktyka.

Wspieraj swoich uczniów i stwórz przestrzeń, w której błędy gramatyczne czy wymowy nie są na tyle straszne, by powstrzymać ich przed byciem słyszany. Ponadto, stwórz jak najwięcej okazji do praktykowania mówienia, czytania, pisania i słuchania. Zapoznaj ich z muzyką, filmami, książkami i innymi mediami ważnymi dla Twojego kraju. Możesz nawet spróbować znaleźć przykłady mediów z ich ojczyzny przetłumaczone na język Twojego kraju, ponieważ migranci słuchający lub czytający znajomą historię mogą uznać naukę języka za mniej odległą i bardziej interesującą.

Nauka drugiego języka jest wystarczająco trudna, zwłaszcza dla starszej młodzieży i dorosłych, ale dla wielu migrantów z obszarów międzykulturowych lub osób, które podróżowały do wielu miejsc, język Twojego kraju może być ich trzecim, czwartym, a nawet piątym językiem.

Mimo to, w ciepłym i akceptującym środowisku, które zachęca do wszelkich form komunikacji, nie musi to stanowić przeszkody w nawiązywaniu kontaktów i zrozumieniu. Nie bój się korzystać z komunikacji niewerbalnej, takiej jak gesty, ton głosu, język ciała, mimika twarzy i rysunki.

Jeśli ktoś próbuje komunikować się z Tobą w swoim ojczystym języku lub "złamaną" wersją języka Twojego kraju, pokaż, że jesteś zainteresowany tym, co mają do powiedzenia. Może być wyzwaniem znalezienie kreatywnych sposobów na zrozumienie tego, co ktoś chce przekazać lub myśli, zwłaszcza gdy nie czuje się jeszcze swobodnie w docelowym języku. Niemniej jednak, jest to kluczowa inwestycja, która znacząco pomaga migrantom poczuć, że warto uczyć się języka nowego kraju i integrować się z nową społecznością.

Propozycje zajęć i gier

Tytuł ćwiczenia	Zaprezentuj swój kraj
Trudność językowa	Wymagana jest podstawowa znajomość wspólnego języka
Zalecany wiek	16+
Wymagane materiały	Papier i przybory do pisania, najlepiej kolorowe długopisy; tablica flipchart/interaktywna, odpowiednia do prezentacji; dostęp do Internetu dla każdego uczestnika (wystarczy telefon, jeśli go posiadają)
Wielkość grupy	4+ (im więcej, tym lepiej)
Przewidywany czas	Średnio 60 minut (w zależności od wielkości grupy)
Cel	To ćwiczenie, mimo swojej pozornej prostoty, w przeszłości okazało się być kluczowym elementem, który zachęcał do rozwijania świadomości (i odpowiedniego szacunku) dotyczącej pochodzenia uczestników, co było korzystne dla osób jeszcze nieobeznanych z tematem.

Opis/Instrukcje

To zadanie polega na tym, że uczestnicy grupy uczą się nawzajem o swoich krajach, miastach i lokalizacjach.

- Zanim rozpoczniecie zadanie, dokonaj oceny demograficznej grupy. Jeśli każdy uczestnik pochodzi z innego kraju, zadanie będzie polegać na prezentowaniu przez nich swoich krajów reszcie grupy. W przypadku, gdy wielu uczestników pochodzi z tego samego kraju, pozwól im na krótkie omówienie informacji o tym kraju, lecz zamiast tego zachęć ich do skupienia się na mieście lub miejscu, z którego pochodzą, aby urozmaicić zajęcia.
- Każdy uczestnik powinien mieć dostęp do papieru i długopisów, aby robić notatki na temat swojego kraju lub miejsca, które uważa za warte przedstawienia grupie. Na przykład osoba z Irlandii może notować informacje o pogańskim dziedzictwie swojego kraju i megalitach. Uczestnicy mogą również korzystać z Internetu lub innych zasobów, aby poszerzyć swoją wiedzę i uatrakcyjnić prezentację.
- Oprócz notatek uczestnicy mogą przygotować kolorowe prezentacje z prostymi obrazami lub tekstem, które podkreślą kluczowe elementy ich wystąpień; na przykład mogą zaznaczyć na mapie konkretne miejsca, z których pochodzą.
- Po wyznaczonym czasie (około pół godziny lub gdy większość uczestników wydaje się być gotowa) zatrzymaj zadanie, dając wcześniej co najmniej pięciominutowe ostrzeżenie, i poproś jedną osobę (lub zachęć ochotników) do ogłoszenia prezentacji. Jeśli czas na to pozwala, zachęć uczestników do zadawania pytań po każdej prezentacji.

Tytuł ćwiczenia	Nazwij ten kolor
Trudność językowa	Znajomość wspólnego języka nie jest wymagana
Zalecany wiek	13+
Wymagane materiały	Owoce, warzywa, kolorowe przedmioty i piłeczki odpowiadające kolorom wybranych przez Ciebie owoców, warzyw i przedmiotów
Wielkość grupy	4+
Przewidywany czas	Średnio 30 minut (w zależności od wielkości grupy)
Cel	<p>Celem tej gry jest zniwelowanie barier między uczestnikami poprzez wspólne uczenie się kilku podstawowych wyrażenia, takich jak nazwy owoców, warzyw lub przedmiotów oraz kolorów, w różnych językach obcych. Gra ta uświadamia również, że osoby z tzw. "grupy uprzywilejowanej" (większość – rodzimi mieszkańcy, mówiący ojczystym językiem danego kraju) nie mają w niej żadnej przewagi, ponieważ również uczą się nowych zwrotów w innych językach, co dla nich także stanowi wyzwanie. Dzięki temu gra sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i budowaniu szacunku do innych kultur i języków. Zabawa choć wydaje się prosta, jest sporym wyzwaniem i cieszy się popularnością wśród dorosłych uczniów.</p>

Opis/Instrukcje

- Grupa siada w kręgu, a przedmioty oraz piłki znajdują się w centrum.
- Facylitator rozpoczyna grę, chwytając przedmiot i piłkę tego samego koloru i mówiąc w swoim języku, na przykład „Czerwony jak pomidor” (pokazując najpierw piłkę, a potem przedmiot). Następnie przekazuje je osobie po swojej lewej stronie, która powtarza zwrot, i tak dalej.
- Kolejna osoba w grupie wybiera piłkę i przedmiot, mówiąc tym razem w swoim języku, na przykład: „Zielony jak ogórek”, i podaje dalej.
- Gdy każdy uczestnik nazwie kolor i przedmiot w swoim języku, a reszta grupy to powtórzy, gra nabiera tempa i staje się bardziej dynamiczna.
- Teraz facylitator rzuca same piłki do osób w kręgu, które muszą powtórzyć nazwę koloru i przedmiotu w języku, w którym zostało to wcześniej zaprezentowane. Na przykład facylitator rzuca jednemu z uczestników czerwoną piłeczkę, a uczestnik ten musi powiedzieć „Czerwony jak pomidor”, w języku w jakim kolor ten był przedstawiony.
- Ta forma gry integruje uczestników, umożliwiając im naukę podstawowych słów w różnych językach oraz poznawanie podobieństw i różnic między nimi. Zadanie to jest również wyzwaniem dla facylitatora, co dodatkowo motywuje grupę i pokazuje, z jakimi trudnościami możemy się spotkać, ucząc się języka obcego.

yellow as a lemon

gelb wie eine Zitrone

amarillo como un limón

Podjęmowanie działań na rzecz RÓŻNORODNOŚCI

Ludzie migrują z wielu różnych powodów i w różnych okolicznościach. Zazwyczaj uchodźca lub migrant rozważa alternatywy, zanim zdecyduje się opuścić dom. Większość ludzi wolałaby pozostać w swoim kraju rodzinnym, blisko rodziny, systemu wsparcia, ojczystego języka i znanej im kultury. Jednak gdy ktoś jest pozbawiony bezpiecznych warunków życia i podstawowych możliwości przetrwania, zarabiania pieniędzy i zaspokajania podstawowych potrzeb, często decyduje się na migrację.

Jednym z głównych powodów migracji jest ucieczka przed wojną i przemocą.

Inne przyczyny ucieczki obejmują prześladowania ze względu na zaangażowanie polityczne, przekonania religijne, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub inne aspekty tożsamości.

Ludzie migrują również z powodów środowiskowych, społecznych i politycznych. Na przykład długotrwała susza może zmusić ludzi, których głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo, do migracji. Katastrofy środowiskowe, takie jak wycieki ropy, również skutkują koniecznością opuszczenia danego obszaru. Zmiany klimatyczne mogą powodować masowe migracje.

Decyzja o migracji może być również podyktowana innymi osobistymi potrzebami, takimi jak lepsza edukacja czy życie bliżej członków rodziny mieszkających za granicą.

Nie możemy więc zakładać, że uchodźcy i migranci stanowią jednorodną grupę. Pamiętajmy, że każda osoba ma bardzo różnorodną tożsamość, tło i powód migracji. Bycie migrantem lub uchodźcą to tylko jeden z wielu jej elementów.

Różnorodność jako szansa, a nie zagrożenie

Chociaż różnorodność może budzić obawy wśród wielu osób, przynosi ona liczne korzyści, takie jak:

- różne, szersze punkty widzenia;
- odmienne pomysły, oparte na doświadczeniach;
- wzbogacenie i wpływ na wiele obszarów życia (kultura, jedzenie, muzyka, film, literatura itd.);
- rozwój i innowacje;
- sprawia, że życie jest interesujące, unikając monotonii i jednolitości;
- oferuje nam różnorodność wyborów;
- zapewnia i stymuluje ciekawość;
- wnosi „świeże powietrze”;
- pozwala nam być wyjątkowymi.

Nawet historycznie migracja była kluczowa dla rozwoju krajów i miast. Uchodźcy i migranci mogą przyczynić się do rozwoju gospodarczego i wypełniać luki na rynku pracy w krajach docelowych. Migranci przynoszą nowe pomysły, energię, determinację, wiedzę i doświadczenia – różnorodność, która napędza zmiany i postęp. Kulturowa i etniczna różnorodność oraz obecność migrantów w naszym bezpośrednim otoczeniu powinny być zatem postrzegane jako szansa dla lokalnej społeczności, a nie zagrożenie.

Nauczmy się doceniać różnorodność

Podstawą różnorodności, równości i inkluzji jest celebrowanie tego, co czyni nas wszystkich wyjątkowymi i niepowtarzalnymi, oraz uznawanie korzystnego wpływu, jaki różnorodność wywiera w naszych rodzinach, społecznościach i miejscach pracy.

Równość i różnorodność są priorytetem dla Komisji Europejskiej. W celu zwalczania dyskryminacji i dążenia do bardziej równych społeczeństw, Komisja przyjęła proaktywne podejście, wprowadzając ukierunkowane plany działania i środki. Dewiza Unii Europejskiej, "zjednoczeni w różnorodności", została po raz pierwszy użyta w 2000 roku. Reprezentuje ona, jak Europejczycy zjednoczyli się w ramach UE, dążąc do pokoju i dobrobytu, będąc jednocześnie wzbogacani przez liczne kultury, zwyczaje i języki kontynentu.

Jak odpowiednio świętować różnorodność?

„Ostatnio, odwiedzając klasę kolegi, aby prowadzić rozmowę na temat rasy i ubóstwa, zapytałem grupę afrykańskich, amerykańskich i latynoskich uczniów 10 klasy o zbliżający się „Dzień Różnorodnych Przyjaciół” w ich szkole.

Przez jedną przerwę obiadową, mieli być siłą zintegrowani i zmuszeni do świętowania różnorodności, siedząc z kolegami z klasy o innej rasie lub pochodzeniu etnicznym - z którymi niektórzy z nich zwykle się nie zadają. *„Mają dobre intencje, ale ta aktywność jest rasistowska,”* powiedziała Pam. *„Nie wiem, czy rasistowska,”* odpowiedział Tariq, *„ale ja nie chcę tego robić.”* José dodał: *„Wielu białych uczniów nas nie lubi. Nie chcę być zmuszony do spędzania z nimi czasu.”*

Poprosiłem Pam o wyjaśnienie, dlaczego uważa „Dzień Różnorodnych Przyjaciół” za rasistowski. *„W tej szkole jest dużo rasizmu,”* nalegała. Zastanawiała się, jak zakłócenie jej przerwy obiadowej - jedyne go czasu, gdy mogła odpocząć w przeważająco białej szkole - miało to zmienić. *„Myślę, że „Dzień Różnorodnych Przyjaciół” jest dla białych,”* podsumowała.

Czy ona się myli? Nie sądzę, szczególnie w kontekście braku poważniejszych wysiłków na rzecz równości rasowej, których, jak zgodzili się uczniowie, brakowało w ich szkole.

Moim zdaniem wiele inicjatyw „celebrowania różnorodności” jest tworzonych, aby pomóc białym uczniom uczyć się o różnorodności - nie rasizmie, ale różnorodności - w sposób najwygodniejszy dla nich. W niektórych przypadkach studenci kolorowi są wykorzystywani jako rekwizyty do łagodnej edukacji różnorodności białych studentów, poprzez działania takie jak „Dzień Różnorodnych Przyjaciół”. Pozwala to białym ludziom zrezygnować z rozważania sprawiedliwości rasowej, czerpiąc społeczne i kulturowe korzyści ze świadomości różnorodności. Tworzy to iluzję doceniania różnorodności, jednocześnie utrwalając nierówność. Wymaganie od studentów kolorowych udziału w tych spektaklach różnorodności, nie zajmując się odpowiednio nierównościami, może być wykorzystaniem.

Pam, Tariq i José nie potrzebowali wspólnego lunchu z białymi studentami, aby dowiedzieć się o różnicach, a tym bardziej jak rasizm działa wokół nich. Rozwinęli te spostrzeżenia jako kwestię przetrwania. Biali nauczyciele prosili ich, aby świętowali różnorodność, w której ich doświadczenia były niewidoczne. Tak właśnie biały przywilej trwa, nawet w kontekście działań na rzecz różnorodności”.

(Gorski, Paul. (2019). Unikanie omijania równości rasowej. *Educational Leadership: czasopismo Departamentu Nadzoru i Rozwoju Programu Nauczania, N.E.A.* 76. 56-61.)

Jak widać z powyższego przykładu, bardzo łatwo jest wpaść w pułapkę i zamiast świętować różnorodność, utrzymywać stereotypy, traktować kulturę białych jako normę, trywializować kulturę i sprowadzać ją do tradycyjnych strojów czy jedzenia.

Zamiast tego warto prowadzić grupową dyskusję na temat tego, czym jest indywidualna kultura, i dlaczego, nawet gdy pochodzimy z tego samego kraju, jesteśmy tak różnorodni i wyjątkowi. Doceńmy te różnice, na przykład organizując ćwiczenie „Tylko ja”, w którym każdy uczestnik musi wymienić trzy rzeczy, które jego zdaniem tylko on w pokoju potrafi robić lub posiada. Innym pomysłem jest zorganizowanie festynu talentów na naszym kursie lub w miejscu pracy. Takie działania mogą udowodnić naszą różnorodność i unikalność, niekoniecznie mając coś wspólnego ze stereotypami.

Inspiracja

Świętowanie różnorodności oznacza również jej rozpoznawanie i szacunek, na przykład dla świąt i rytuałów innych osób. Ewelina, zaraz po ukończeniu uniwersytetu, wyjechała na roczny projekt wolontariacki do Turcji. Przeprowadziła się z małego miasteczka w Polsce do Stambułu, miasta liczącego 16 milionów mieszkańców, gdzie główną religią jest islam. Pracowała tam jako wolontariuszka w jednej z największych organizacji pozarządowych w Turcji. Od samego początku jej koordynator wyjaśnił, że ma prawo do dni wolnych w czasie tureckich świąt religijnych i narodowych, a także do dodatkowych dni wolnych w polskie święta religijne i narodowe. W ten sposób organizacja i koordynator okazali szacunek i docenienie różnorodności. W rezultacie Ewelina mogła wrócić do domu na Boże Narodzenie, a także spędzić Wielkanoc ze swoimi polskimi przyjaciółmi mieszkającymi w Stambule.

Ta historia pokazuje, że wiele zależy od naszej dobrej woli i tego, kim jesteśmy jako ludzie. Jeśli szanujemy i uznajemy różnorodność, znajdziemy sposoby, aby inni mogli świętować ważne dla nich święta. Jeśli pracujemy z różnorodną grupą, na przykład ucząc ich języka, zapytajmy na początku kursu, jakie są ich potrzeby i kiedy chcieliby mieć wolne, ponieważ jest to dla nich ważne. Z pewnością, z odrobiną dobrej woli, możemy dostosować kalendarz tak, aby nikt nie był pominięty. Szczególnie jeśli zrobimy to z odpowiednim wyprzedzeniem. Wtedy możemy wszystko odpowiednio zaplanować.

Dobre praktyki

Wszyscy jesteśmy różni

„Iluzja monokulturowości leży u podstaw historycznych i współczesnych konfliktów oraz wojen. Związane z monokulturowością są konstrukcje „my” i „oni”, w których ludzka zdolność do identyfikacji z innymi jest sztucznie ograniczona do parametrów tylko jednego wymiaru kulturowego lub niemal stałego połączenia kilku określonych parametrów, aby przedstawiać grupę „nas” jako zasadniczo różną od „nich” pod względem narodowości, regionu, religii, języka lub etniczności”. (Philomena Essed).

Aby lepiej zrozumieć różnorodność, zastanówmy się, czym w ogóle jest kultura. Zacznijmy od kultury osobistej i tego, z czego się składa. Z pewnością będzie to:

- religia,
- język,
- geografia,
- historia,
- hobby,
- jedzenie,
- muzyka,
- styl ubierania,

i można by tak wymieniać bez końca.

Czy zgadzasz się, że powyższe cechy tworzą kulturę danej osoby?

Teraz zastosujmy to do kraju. Weźmy na przykład Włochy. Co składa się na kulturę tego kraju? Czy to będzie:

- religia – NIE, w końcu nie każdy Włoch wyznaje tę samą religię;
- język – NIE, istnieją dialekty, język różni się także między pokoleniami, a coraz starsi ludzie mają problemy ze zrozumieniem młodszych. Czy więc możemy powiedzieć, że wszyscy Włosi mówią DOKŁADNIE tym samym językiem? NIE;
- geografia – NIE, zależy od tego, kogo zapytasz – niektórzy mieszkają w górach, inni nad morzem, inni w centrum kraju. Więc każdy ma różne wyzwania i problemy. Czy więc możemy mówić o tej samej geografii dla każdego Włocha? Zdecydowanie NIE;

- historia – NIE, ta również będzie się różnić w zależności od tego, kto ją opowiada i jakie są jego osobiste doświadczenia;
- hobby – zdecydowanie NIE;
- jedzenie – NIE, powiedzenie, że wszyscy Włosi jedzą tylko pizzę i makaron, to powielanie stereotypów. Co z osobami, które nie jedzą glutenu, co z tymi, którym po prostu to nie smakuje?
- muzyka – NIE, na pewno nie każdy Włoch zaczyna swój dzień, włączając piosenkę Erosa Ramazzottiego, Andrei Bocellego lub innego włoskiego artysty, o którym słyszeliśmy w Europie;
- styl ubierania – NIE, styl ubierania to kolejna bardzo indywidualna rzecz, a nasz obraz, że wszystkie Włoszki noszą małe czarne sukienki lub tradycyjne stroje ludowe, to kolejny mylący stereotyp.

Uznajmy zatem, że wszyscy jesteśmy różni i każdy z nas ma inną kulturę. Nawet w obrębie jednego kraju nie możemy powiedzieć, że wszyscy mamy tę samą kulturę. Każda rodzina tworzy odmienną kulturę. A nawet każdy członek rodziny może mieć swoją własną, wyjątkową kulturę.

Ponieważ każdy z nas posiada unikalną kulturę, nie możemy kategoryzować ludzi pod etykietami „muzułmanin”, „Latynos”, „Polak”, „Rom” itd. Spójrz na ludzi wokół siebie, na członków swojej rodziny. Jak często kłóćcie się o różne kwestie? Czy chcielibyście być zatem zgrupowani pod etykietą „Typowi Bułgarzy”? Oczywiście, że nie, bo kto z Was byłby bardziej typowy, a kto mniej!?

Zgódźmy się więc, że takie podejście do rozumienia kultury i ludzi jest nieprawdziwe i tylko utrwała stereotypy. Każdy z nas jest unikalną jednostką, więc powinniśmy mieć to na uwadze, zwłaszcza pracując z migrantami i uchodźcami. Nie powinniśmy naklejać na nich etykiet. Zamiast tego rozpoznajmy tę różnorodność i czerpmy z niej korzyści.

Edukacja międzykulturowa to klucz

Teraz, gdy zrozumieliście, że wszyscy jesteśmy różnorodni, pojawia się pytanie, jak edukować innych. I jak wzmacniać migrantów oraz uchodźców?

Odpowiedzią może być edukacja międzykulturowa.

Dlaczego właśnie międzykulturowa, a nie wielokulturowa czy imigracyjna?

Główna różnica tkwi w celu, jaki chcemy osiągnąć poprzez tę edukację:

- **Edukacja imigracyjna** = asymilacja (w wielu przypadkach tym właśnie skutkują obowiązkowe i niewłaściwie prowadzone kursy językowe);
- **Edukacja wielokulturowa** = jednostronna integracja (tu patrzymy na migrantów i uchodźców z góry, organizując wszystkie te dni wielokulturowości, gdzie muszą oni przebierać się w „tradycyjne stroje”, oferować nam „tradycyjne jedzenie” i w pewien sposób są do tego zmuszani);
- **Edukacja międzykulturowa** = wzajemna integracja (skupiamy się na wszystkich uczących się, nie tylko tych z tłem migracyjnym czy uchodźczym, a kultura jest pojęciem szerokim, jak opisaliśmy wcześniej).

Edukacja wielokulturowa koncentruje się na stereotypach i wąskim rozumieniu kultury, opartym na uogólnionych pomysłach na temat „kultury narodowej”. Różnorodność wiąże się z przynależnością do określonego narodu, a nie z byciem jednostką, ze skupieniem na tym, co nas różni, a nie na tym, co nas łączy.

Edukacja międzykulturowa natomiast traktuje kulturę w bardzo szerokich kategoriach, a różnorodność samą w sobie jako zaletę, która zapobiega stagnacji.

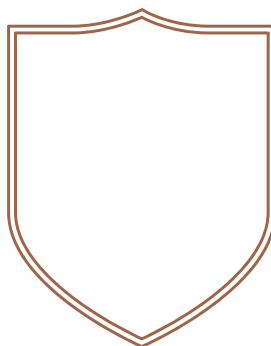
Propozycje zajęć i gier

Tytuł ćwiczenia	Planowanie wakacji
Trudność językowa	Wymagana jest podstawowa znajomość wspólnego języka
Zalecany wiek	18+
Wymagane materiały	Etykiety samoprzylepne, papier flipchart, markery
Wielkość grupy	minimum 10 osób, aby utworzyć co najmniej 2 grupy
Przewidywany czas	Średnio 45 minut
Cel	Celem tej gry jest skupienie uwagi grupy na jej różnorodności i różnorodnych potrzebach poprzez wspólne planowanie wakacji. Pomoże to uczestnikom zrozumieć, że przy planowaniu jakichkolwiek przyszłych aktywności w społeczności należy wziąć pod uwagę różnorodność grupy i dostosować program do jej potrzeb. Gra ma na celu także uwrażliwienie osób na potrzeby innych.

Opis/Instrukcje	<ul style="list-style-type: none"> • Podziel uczestników na grupy po pięć osób. • Do przeprowadzenia aktywności potrzebujemy co najmniej dwóch grup, ale może być ich więcej. • Każda grupa siada w kręgu, a w środku znajduje się papier i markery. Naklej na czoło każdego uczestnika etykietę opisującą jedną z jego cech, np. „nie lubi słońca”, „leniwy”, „wegetarianin”, „niewidomy” itp. • Każdy widzi etykietę innych w grupie, ale nie wie, jaka cecha jest przypisana do niego. • Zadaniem grupy jest wspólne zaplanowanie wakacji, biorąc pod uwagę potrzeby każdej osoby w grupie. • Muszą zaplanować: <ul style="list-style-type: none"> ◦ dokąd pojedą, ◦ kto będzie dzielił pokój z kim (do dyspozycji mają 2 pokoje dwuosobowe i 1 jednoosobowy), ◦ co będą robić każdego dnia swoich wakacji - mają 5 dni do zaplanowania. Wszystkie pomysły są zapisywane na flipcharcie. • Następnie każda grupa prezentuje swoje plany wakacyjne z informacjami o tym, dokąd pojedzie, kto będzie dzielił pokój z kim i co będą robić. • Facylitator pyta uczestników, czy potrafią zgadnąć, jaką cechę mają na czole. Uczestnicy mogą wtedy sprawdzić swoją etykietę i podzielić się swoimi przemyśleniami, czy ich potrzeby zostały uwzględnione w planie wakacji. • Na koniec omawiamy znaczenie wrażliwości na potrzeby innych oraz włączania wszystkich w planowane przez nas aktywności. Jak ważne jest dostrzeganie potrzeb, zagrożeń i ryzyk, aby każdy mógł czuć się komfortowo.
Dodatkowe informacje	<p>Pamiętajmy, że zapisujemy tylko takie cechy jak „wegetarianin”, „leniwy” itp., nie zapisujemy np. „muzułmanin”, „Rom” czy „uchodźca” - ponieważ w ten sposób będziemy powielać i utrzymywać mylące stereotypy, które w końcu nie definiują wszystkich muzułmanów czy innych osób!</p>

Tytuł ćwiczenia	Mój herb
Trudność językowa	Wymagana jest podstawowa znajomość wspólnego języka
Zalecany wiek	16+
Wymagane materiały	Papier A4, markery, kredki
Wielkość grupy	4+
Przewidywany czas	Średnio 30 minut (w zależności od wielkości grupy)
Cel	<p>Celem aktywności jest uwrażliwienie uczestników na drugą osobę i uświadomienie im, że każdy ma w sobie wartość, która jest odkrywana poprzez poznanie. Warsztat ma również na celu zapoznanie uczestników z różnorodnością w jej najszerszym znaczeniu, przygotowanie ich do kontaktów międzykulturowych oraz pokazanie odpowiednich reakcji na uczenie się o różnicach między sobą.</p>

Opis/Instrukcje	<ul style="list-style-type: none"> • Każdy uczestnik zostaje poproszony o narysowanie herbu, podzielonego na 4 części. • W lewym górnym rogu uczestnicy mają narysować swoje imiona, nie używając słów. • W prawym górnym rogu rysują swoją rolę w rodzinie, społeczeństwie, klasie językowej, grupie, pracy itp. • W lewym dolnym rogu uczestnicy rysują swoje największe pasje. • W prawym dolnym rogu uczestnicy rysują swoje plany na nadchodzący weekend. • Gdy wszyscy skończą rysować, przechodzimy do prezentacji ich herbów. Facylitator rozpoczyna, mówiąc na przykład: „Cześć, nazywam się Ipek. Narysowałam jedwabny szalik, ponieważ IPEK oznacza jedwab po turecku. Moją rolę w rodzinie jest bycie matką, więc narysowałam dzieci, którym czytam bajkę. Moją największą pasją jest gotowanie i czytanie, więc tutaj narysowałam baklavę i książki. Moje plany na nadchodzący weekend to spacer z rodziną, więc narysowałam park i spacerujących ludzi.” • W ten sposób poznajemy się nawzajem, uświadamiamy sobie swoją różnorodność, ale możemy też dostrzec w niej pewne podobieństwa.
Dodatkowe informacje	<p>Ta aktywność może być przeprowadzana zarówno z dziećmi, jak i dorosłymi, szczególnie z nowoprzybyłymi, mającymi trudności językowe, ponieważ rysowanie pomaga im przełamać bariery komunikacyjne i obawy.</p>

Działanie na rzecz PRAW CZŁOWIEKA i OBYWATELSTWA

Ta sekcja poświęcona jest uznaniu praw człowieka oraz uczestnictwu obywatelskiemu migrantów w odniesieniu do różnorodności, jakie implikuje ich specyficzny status jako migrantów. W kontekście procesów integracji, ta sekcja oferuje przybliżenie usług społecznej inkluzji, jakie migranci mogą znaleźć w społeczeństwie przyjmującym.

Uznanie podstawowych praw i wolności jest priorytetem, aby umożliwić indywidualny i zbiorowy rozwój ludzi, jak stanowi Artykuł 2 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka: „Każdy ma prawo do wszystkich praw i wolności wymienionych w tej Deklaracji, bez żadnej różnicy, na przykład ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię, polityczne lub inne poglądy, pochodzenie narodowe lub społeczne, majątek, urodzenie czy inny status”. Zasada ta została wcielona w życie w 1966 roku w Międzynarodowych Paktach Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Praw Ekonomicznych, Społecznych i Kulturalnych.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że Unia „powinna opracować wspólną politykę w zakresie azylu, imigracji i kontroli granic zewnętrznych, opartą na solidarności między państwami członkowskimi, która jest sprawiedliwa wobec obywateli państw trzecich”. W praktyce ta wspólna polityka ma na celu zarządzanie przepływami migracyjnymi i opiera się na działaniu państw w ramach dyrektyw europejskich.

W ostatnich latach samorządy lokalne stały się kluczowymi aktorami politycznymi w zarządzaniu migracją, procesami inkluzji i spójności społecznej. Zaczęły one zarządzać własnymi agendami politycznymi, opierając się na własnym rozumieniu zarządzania różnorodnością obecną na ich terytoriach. Jest to szczególnie istotne, biorąc pod uwagę, że to właśnie w miastach zakotwiczone są procesy integracji nowych mieszkańców, tworząc ciągłe wymiany między nimi a instytucjami, grupami społecznymi i mieszkańcami.

Rzeczywistość grup migrantów nie jest jednolita, ale zróżnicowana, ze względu na ich narodowość, pochodzenie etniczne i kulturowe, klasę społeczną, a przede wszystkim ze względu na ich status prawny. Nielegalna sytuacja stanowi czynnik ekstremalnej wrażliwości, który często prowadzi do wykluczenia społecznego i, w zbyt wielu przypadkach, do bycia ofiarą nadużyć i wyzysku. Pochodzenie etniczne i wyznanie religijne są również często używane jako stygmatyzacja i powód dyskryminacji.

W obecnym kontekście, ze wzrostem ideologii ksenofobicznych i rasistowskich, istotne jest przyczynienie się do projektowania kompleksowej polityki migracyjnej, która uwzględni wszystkie wymiary inkluzji i współistnienia. Samorządy lokalne ale i regionalne mają ważną rolę do odegrania w stawianiu czoła wyzwaniom związanym z migracją z perspektywy inkluzywnej i międzykulturowej. Powinny one gwarantować prawa wszystkich, sprzyjać spójności społecznej i promować różnorodność jako wartość wzbogacającą społeczeństwo.

Odpowiednia regulacja prawna na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym jest kluczowa dla skutecznego zarządzania migracją i integracji społecznej migrantów. Lokalne programy integracyjne są uzasadnione, aby odpowiedzieć na potrzeby migrantów oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem.

Rozwój skutecznych polityk integracyjnych na poziomie lokalnym i regionalnym jest kluczowy dla tworzenia społeczeństw, które są w stanie docenić i wykorzystać potencjał płynący z różnorodności kulturowej. Samorządy, działając w ramach swoich kompetencji, mogą znacząco przyczynić się do budowania spójności społecznej i lepszego zrozumienia międzykulturowego.

Państwo i władze lokalne mają możliwość wdrażania strategii, podejść i działań, które wspierają integrację migrantów w ich miastach. Można wyróżnić następujące obszary działań sprzyjających integracji migrantów:

1. Ułatwianie integracji obywatelskiej i językowej imigrantów, umożliwiające lepsze zrozumienie i zaangażowanie w życie społeczności.
2. Zapewnienie dostępu migrantów do rynku pracy i inicjatyw biznesowych, co sprzyja ich samodzielności ekonomicznej i integracji zawodowej.
3. Umożliwienie dostępu do mieszkań i usług społecznych, w tym możliwości uzyskania długoterminowego pobytu, obywatelstwa oraz usług zdrowotnych.
4. Zapobieganie i zwalczanie rasizmu, ksenofobii, dyskryminacji i przestępstw z nienawiści wobec imigrantów, co tworzy bezpieczne i akceptujące środowisko.
5. Integracja imigrantów w systemie edukacyjnym, szczególnie dzieci i młodzieży, co jest kluczowe dla ich rozwoju i adaptacji.
6. Włączenie imigrantów w życie obywatelskie i polityczne na poziomie lokalnym i krajowym, umożliwiające im pełne uczestnictwo w społeczeństwie.
7. Wsparcie dla imigrantów nieudokumentowanych, którzy znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji prawnej i społecznej.

Aktywna partycypacja migrantów w życiu obywatelskim i politycznym jest ważnym aspektem ich integracji. Promowanie ich uczestnictwa pomaga budować poczucie przynależności i wzmacnia spójność społeczną. Dostęp do praw obywatelskich i politycznych często wiąże się z obywatelstwem, ale obcokrajowcy również mają pewne prawa polityczne w zależności od kraju zamieszkania.

Włączenie społeczne to proces zapewniający osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym dostęp do niezbędnych możliwości i zasobów, aby w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym. Migranci oczekują, że ich doświadczenia migracyjne przyniosą zmiany w ich życiu. Polityka włączenia społecznego, skupiająca się na zatrudnieniu, edukacji, mieszkaniu i zdrowiu, wprowadza migrantów w procesy społeczne, kulturowe i polityczne, umożliwiając im udział w społeczeństwie goszczącym.

Usługi mające na celu ułatwienie społecznego włączenia migrantów są świadczone przez różne podmioty, w tym biura ds. imigracji, urzędy pracy, agencje szkoleniowe, instytucje edukacyjne, organizacje religijne, charytatywne, pozarządowe, a także stowarzyszenia migrantów.

Inspiracja

Rozmówca to mężczyzna pochodzący z Kuby, powyżej 60 roku życia.

Niemal 8 lat temu opuścił swoją ojczyznę, by przyjechać do Hiszpanii w celu rozwiązania kwestii związanej z dziedziczeniem rodzinnym. To wydarzenie, w połączeniu z chorobą jednego z członków rodziny, skłoniło go do wystąpienia o urlop bezpłatny w pracy i podjęcia decyzji o pozostaniu w Hiszpanii. Zarówno on, jak i jego żona mieli na Kubie pracę odpowiadającą ich wykształceniu uniwersyteckiemu: on był prawnikiem, a ona nauczycielką.

Po przyjeździe do Hiszpanii udali się do działu Pomocy Społecznej w gminie, w której zamieszkali, gdzie otrzymali poradę dotyczącą wsparcia finansowego oraz wynajmu mieszkania. Ponadto zaproponowano im możliwość uczestniczenia w różnych kursach szkoleniowych z zakresu pracy oraz kursach języka walenckiego, mających na celu wspieranie ich integracji lingwistycznej.

Jednak na początku integracja zawodowa była trudna, głównie z powodu problemów z uzyskaniem zezwolenia na pobyt. Minęły trzy lata, zanim udało mu się zdobyć niezbędne dokumenty umożliwiające pracę. Kiedy wreszcie uzyskał to zezwolenie, dostępne stanowiska pracy nie odpowiadały jego kwalifikacjom z powodu skomplikowanych procedur oficjalnego uznawania jego stopnia naukowego.

Aby ułatwić sobie proces integracji, regularnie korzystał z usług publicznej biblioteki i studiował kulturę oraz prawo hiszpańskie. To właśnie dzięki działowi Pomocy Społecznej gminy rozpoczął swoją aktywną pracę jako wolontariusz, ucząc innych obsługi komputera, pełniąc rolę partnera językowego oraz pomagając innym imigrantom w kontaktach z administracją. Jego zaangażowanie wzrosło szczególnie podczas miesięcy izolacji związanych z pandemią, gdy dużą część czasu poświęcał na dostarczanie niezbędnych środków osobom najbardziej potrzebującym.

Rozmówca to osoba, która łatwo nawiązuje relacje z innymi ludźmi. Dzięki swojej pracy jako wolontariusz poznał osobę w gminie, która pomogła mu w uzyskaniu środków i procedur umożliwiających na przykład uzyskanie prawa jazdy, co ułatwiło mu dostęp do pracy.

W dziale Promocji Rozwoju Gospodarczego gminy nawiązał kontakt z doradcą ds. zatrudnienia, który pomógł mu w poszukiwaniu pracy oraz udzielił porad dotyczących kursów szkoleniowych. Pomimo posiadania wykształcenia uniwersyteckiego, brak oficjalnego uznania jego stopnia uniemożliwił mu znalezienie odpowiedniej pracy odpowiadającej jego profilowi zawodowemu. W tej sytuacji zmuszony był pracować w branży budowlanej i zbierać owoce cytrusowe. Podjął próby znalezienia lepszych miejsc pracy, ale firmy nie mogły go zatrudnić z powodu braku wymaganych kwalifikacji w Hiszpanii.

Na początku wsparcie otrzymywał nie tylko od gminy, ale także od innych organizacji, takich jak Caritas, Narodowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Narodowy Urząd Pracy.

Obecnie jest bezrobotny, ponieważ niedawno skończył pracę tymczasową. W Hiszpanii większość miejsc pracy, które nie wymagają określonych kwalifikacji, jest zazwyczaj tymczasowych. Niemniej jednak on i jego żona pozostają bardzo aktywni w poszukiwaniu zatrudnienia oraz w procesie oficjalnego uznawania jego stopnia naukowego.

Ostatnio uzyskał obywatelstwo hiszpańskie i ma nadzieję poprawić swoją sytuację zawodową, gdy zostanie oficjalnie uznany jego stopień naukowy. Jednak dla jego żony sytuacja staje się coraz bardziej skomplikowana. Aby pracować jako nauczyciel, nie wystarczy już tylko posiadanie dyplomu nauczycielskiego, wymagane jest także posiadanie certyfikatu na minimalnym poziomie B1 z języka angielskiego.

Podsumowując, rozmówca wyjaśnia na końcu rozmowy, że nadal pracuje jako wolontariusz, a jego otwarta osobowość, aktywny udział w działaniach wolontariackich oraz usługi świadczone przez gminę odegrały kluczową rolę w sprzyjaniu jego procesowi integracji oraz w poczuciu przynależności do lokalnej społeczności.

Powyższa historia pokazuje, że mimo trudności związanych z migracją, zaangażowanie w działalność społeczną i wytrwałe dążenie do celów mogą przynieść znaczące korzyści w procesie integracji oraz budować silne poczucie przynależności i akceptacji w nowym otoczeniu.

Dobre praktyki

Działania na rzecz integracji migrantów poprzez włączenie społeczne i ich uczestnictwo obywatelskie można obserwować z perspektywy dobrych praktyk, wdrażanych na kilku poziomach terytorialnych (krajowym / międzynarodowym, regionalnym / interregionalnym, lokalnym). Procesy włączenia społecznego i uczestnictwa obywatelskiego migrantów wymagają zaangażowania różnych podmiotów zaangażowanych w tę kwestię, tj. organów publicznych, władz lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, NGO, organizacji diasporalnych, stowarzyszeń kulturalnych itp., aby osiągnąć dobre wyniki i praktyki.

Poniżej przedstawiamy niektóre z najbardziej powszechnych praktyk włączania społecznego, a następnie te, które zostały opracowane w mieście Manises:

- Programy integracji edukacyjnej:
 - Kursy językowe dla dorosłych: głównym celem szkoleń językowych jest osiągnięcie płynności w komunikacji ustnej przez migrantów, głównie w celu ułatwienia im dostępu do rynku pracy. Programy te opierają się na codziennych sytuacjach.
 - Pośrednictwo kulturowo-językowe jest narzędziem integracji stosunkowo powszechnym w kilku krajach europejskich: usługa ta jest szeroko wykorzystywana w systemach edukacyjnych, urzędach pracy oraz w opiece zdrowotnej (szpitale).
 - Biura informacyjne (biura, platformy internetowe, infolinie itp.) utworzone przez NGO i stowarzyszenia na różnych poziomach terytorialnych, od lokalnych po międzynarodowe: obejmujące różne obszary (rodzinę, edukację, zatrudnienie, zdrowie, mieszkalnictwo, socjalizację, biurokrację itp.), te organizacje świadczą szereg usług integracyjnych, które są niewystarczające lub niewłaściwe do rozwiązania przez administrację publiczną. Obejmują one podstawowe informacje i porady, mediacje, wsparcie prawne, programy edukacyjne i szkoleniowe, kursy językowe, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczne i inne usługi mające na celu połączenie stron zaangażowanych (migrantów i osób autochtonicznych) oraz ułatwienie włączenia społecznego migrantów.

- Integracja zawodowa dorosłych ogólnie i migrantów:
 - Szkolenie zawodowe ma na celu wzmocnienie umiejętności zawodowych i społecznych migrantów, ułatwiając ich integrację poprzez kwalifikacje zawodowe w różnych zawodach.
 - Umowy o pracę tymczasową w ramach mieszanych programów zatrudnienia i szkolenia oraz programów zatrudnienia na rzecz samej gminy.
 - Doradztwo zawodowe i włączanie do miejskiego biura ds. zatrudnienia.
- Aktywne uczestnictwo migrantów w życiu socjokulturowym i społeczno-politycznym: te działania są promowane głównie przez NGO i lokalne stowarzyszenia migrantów, a obejmują one wiele działań, takich jak warsztaty artystyczne, kampanie edukacyjne, działania interkulturowe, utrzymanie tożsamości kulturowej i językowej, wykłady publiczne, badania i działania dokumentacyjne itp.
- Sieci wsparcia społecznego: tworzenie sieci przynosi dobre rezultaty na różnych poziomach terytorialnych i operacyjnych: sieci przyjaźni i rodzinne są uważane za niezbędne dla włączenia migrantów w społeczeństwo przyjmujące, szczególnie na początku samej migracji. Sieci wsparcia społecznego, często składające się z organizacji, NGO, instytucji religijnych itp., stanowią istotne źródło skutecznego włączenia, oferując większą możliwość reprezentacji społecznej, kulturowej i politycznej oraz uczestnictwa obywatelskiego.

W Manises, mieście naszego hiszpańskiego partnera projektu, wprowadzono następujące działania:

- Plan Lokalny Imigracji Manises (<https://www.manises.es/es/migracio/pagina/plan-local-inmigracion>)
- Agencja Manises PANGEA opracowała programy szkoleniowe z zakresu obsługi biurowej dla migrantów, wymiany językowej, wymiany książek, podstawowych i zaawansowanych kursów języka hiszpańskiego (<https://www.manises.es/es/benestar-social/page/immigration>)

Działania w zakresie doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości

- Działania służb społecznych:
 - Indywidualna lub rodzinna kompleksowa opieka nad migrantami w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych lub podstawowych.
 - Zapobieganie i wykrywanie sytuacji ryzyka, analiza sytuacji społecznej wrażliwości

- Poprawa jakości życia populacji migrantów.
- Kampanie mające na celu podniesienie świadomości i wrażliwości obywateli na sytuację społecznej wrażliwości w celu zwalczania wszelkiego rodzaju dyskryminacji, promowania solidarności i równości.
- Ochrona i spersonalizowana opieka nad osobami, rodzinami lub jednostkami zamieszkującymi w sytuacji wrażliwości lub ryzyka.
- Gwarancja świadczeń w zakresie pomocy społecznej.
- Doradztwo w zakresie wymagań w zakresie legalizacji tych migrantów, którzy nie posiadają zezwoleń na pobyt.
- Informacje i porady dotyczące wniosków o świadectwo więzi społecznych
- Wydawanie świadectw więzi społecznych, pod warunkiem spełnienia wymogów umożliwiających uzyskanie tymczasowej zgody na pobyt z uwagi na wyjątkowe okoliczności.

Propozycje zajęć i gier

Tytuł ćwiczenia	Czy znasz swoje prawa?
Trudność językowa	Wymagana jest podstawowa znajomość wspólnego języka
Zalecany wiek	16+
Wymagane materiały	Krzeseła, wydrukowana lista z prawami człowieka
Wielkość grupy	10+
Przewidywany czas	Średnio 45 minut (w zależności od wielkości grupy)
Cel	Celem gry jest zapoznanie uczestników z podstawowymi prawami człowieka oraz instytucjami i organizacjami, które udzielają wsparcia w przypadku, gdy jednostki czują, że ich prawa nie są szanowane i przestrzegane.

<p>Opis/Instrukcje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnicy siedzą w kręgu na krzesłach, przy czym jest o jedno krzesło mniej niż osób biorących udział. Osoba prowadząca stoi na początku w środku kręgu i głośno mówi na przykład: "Wszystkie osoby uważające, że mają prawo do równego traktowania, proszę wstać". Ci, którzy tak myślą, zmieniają miejsca z innymi. • Osoba, która nie ma krzesła, zostaje w środku kręgu i mówi kolejne zdanie, na przykład: "Wszystkie osoby uważające, że mają prawo do prywatności, proszę wstać". I tak dalej przez kilka rund, aż skończą się pomysły. • Następnie prowadzący zachęca do dyskusji na temat tego, dlaczego niektóre zdania budzą wątpliwości, a inne nie. Dyskusja odbywa się w otwartej atmosferze, a prowadzący dba o komfort uczestników. • Pod koniec aktywności prowadzący dostarcza uczestnikom wydrukowaną listę praw człowieka i informuje ich, gdzie w swojej lokalnej społeczności/kraju mogą zgłaszać naruszenia swoich praw, jeśli się takie zdarzą.
<p>Dodatkowe informacje</p>	<p>Wielu migrantów i uchodźców uważa, że mają mniej praw w obcym kraju. Jednak prawa człowieka są niezaprzeczalne i muszą być równie respektowane. Dzięki temu ćwiczeniu można ich uwrażliwić na ten temat, ale także przyrzeć się ich sytuacji i reagować odpowiednio. Nie bądź obojętny!</p>

Tytuł ćwiczenia	Krok po kroku
Trudność językowa	Wymagana jest podstawowa znajomość wspólnego języka
Zalecany wiek	16+
Wymagane materiały	Pokój lub przestrzeń na świeżym powietrzu, gdzie uczestnicy mogą ustawić się w rzędzie. Wstępnie przygotowane role i wcześniej przygotowana lista stwierdzeń.
Wielkość grupy	10+
Przewidywany czas	Średnio 60 minut
Cel	Celem gry jest dostarczenie uczestnikom wglądu w trudności, z jakimi codziennie borykają się osoby mniej uprzywilejowane, należące do różnych mniejszości. Ważne jest, aby zaprojektować role i pytania w taki sposób, aby były one odpowiednie dla Twojej grupy docelowej i unikać zbyt delikatnych lub trudnych tematów.

Opis/Instrukcje	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnicy stają w rzędzie, a każdemu z nich przekazuje się kartę z ich rolą, na przykład "24-letnia uchodźczyni z Syrii, nie mówi językiem kraju, w którym przebywa, bez pracy", "20-letni student, pracuje w kawiarni", "40-letnia samotna matka o ciemnej skórze, pracuje w szkole". • Uczestnicy zapoznają się z tymi rolami i przez czas trwania gry starają się utożsamić z postaciami, w które się wcielili. • Facylitator zaczyna czytać zdania rozpoczynające się od "ŁATWO MI...", na przykład "...znaleźć legalną pracę". Jeśli uczestnicy zgadzają się z tym stwierdzeniem, przesuwają się o 1 krok do przodu. Jeśli nie, zostają w miejscu. • Na końcu, po przeczytaniu co najmniej 10 takich stwierdzeń, w grupie stają się widoczne duże rozbieżności - niektórzy uczestnicy są bardzo z przodu, a inni przeszli tylko 2 kroki. • Facylitator pyta wówczas grupę o możliwe źródła takich rozbieżności. Pyta, jak się czują ci, którzy są bardzo z przodu, a jak ci, którzy są bardzo z tyłu. • Następnie prosi wszystkich, aby ujawnili swoje role i podzielili się swoimi myślami i uczuciami. • Facylitator dba o to, aby uczestnicy czuli się komfortowo i emocjonalnie bezpieczni.
Dodatkowe informacje	<p>Jesteś osobą odpowiedzialną za stworzenie postaci i listy stwierdzeń. Nie szukaj gotowych rozwiązań w internecie, ponieważ wszystko zależy od grupy, z którą pracujesz. Bądź wrażliwy na jej różnorodność i potrzeby.</p>

Gra RefugIn

"Gdziekolwiek uchodźca się udaje, jest niechciany i nie robi się nic, by to przed nim ukryć"
[Zygmunt Bauman, *ibid.*]

RefugIN to symulacja stworzona przez Tou.Play w oparciu o "odgrywanie ról", metodę, która wymaga od uczestników odgrywania roli "aktorów" wchodzących w interakcje ze sobą i otoczeniem, na przemian z aktywnością i obserwacją. Pozwala to na późniejszą analizę doświadczeń, dynamiki interpersonalnej, metod wykonywania określonych ról, a bardziej ogólnie: procesów komunikacyjnych zachodzących w reprezentowanym kontekście.

RefugIN jest cennym narzędziem do rozwoju poprzez doświadczenie (uczenie się przez działanie). Doświadczenie jest skonstruowane w taki sposób, aby było angażujące z emocjonalnego punktu widzenia, odwracając role "miejscowego" i "obcokrajowcy". Charakterystyka tej techniki zapewnia wiele bodźców do nauki poprzez naśladownictwo, działanie, obserwację zachowań innych i komentarze otrzymane na własny temat, poprzez analizę całego procesu.

Jeśli mi powiesz, zapomnę

Jeśli mi to pokażesz, zapamiętam.

Jeśli mnie zaangażujesz, zrozumiem

Cel	Promowanie refleksji nad różnorodnością i włączeniem społecznym
Poziom trudności	Średni
Zalecany wiek	14+
Personel	4 aktorów (mówiących w języku obcym, muszą mieć pochodzenie migracyjne) + 1 prowadzący + 2 asystentów
Wielkość grupy	Od 1 do 5 uczestników (nie mogą mieć doświadczenia migracyjnego)
Szacowany czas trwania	50 minut
Zasoby	4 wyposażone pokoje
Wymagane materiały	Każda scena posiada określone zasoby <u>+ materiały graficzne</u> ✨

Scena 1 - Start (10 minut)

Prowadzący wita graczy w pierwszym pomieszczeniu. Przed nimi zostanie odtworzony w pętli film przedstawiający plażę. Po zebraniu uczestników prowadzący wyjaśnia główne elementy gry.

*"Witamy w **RefugiN**, grze symulacyjnej stworzonej w celu zachęcenia do refleksji na temat różnorodności. Podczas tej podróży wcielisz się w rolę uchodźcy, który właśnie dotarł do obcego kraju, którego języka nie znają ani pisanego, kraju, którego*

Prowadzący daje każdemu graczowi **Paszport**, który zawiera informacje o jego **Postaci**: jego historię, marzenia, obawy oraz **Notatnik i długopis**, w którym gracz może zapisywać swoje przemyślenia.

"Paszport reprezentuje twoją nową tożsamość. Rolę, jaką będziesz musiał odegrać w tej podróży, zainspirowanej prawdziwą historią. Przeczytaj go i uczyn go swoim".

"Pokażę ci trzy sceny, które będę przerywał biciem tego dzwonka.

Pod koniec każdej sceny będziesz musiał napisać słowo lub frazę w swoim notatniku, które reprezentują to, jak czułeś się w tej scenie.

Teraz nadszedł czas na przeczytanie Paszportu i przemianę.

Możesz zostawić swoje rzeczy w szafie: nie będą ci potrzebne.

Kiedy będziesz gotowy, dołącz do mnie".

Po daniu wszystkim czasu na pozostawienie rzeczy osobistych, prowadzący daje jeszcze 5 minut na przeczytanie paszportu i ustawia się z boku projektora. Gdy wszyscy gracze dołączą, prowadzący aktywuje maszynę do dymu

"Wygnańcy, jak się nazywacie?"

Gracze wypowiadają swoje "nowe" imiona.

"Bardzo dobrze, podróżnicy. Jeśli jesteście tutaj, przed bezkresnym, mglistym morzem, to dlatego, że każdy z Was, z innego powodu, marzy o tym, by wsiąść do pontonu i odpłynąć ku innej przyszłości.

Jesteśmy teraz w [nazwa kraju]. Pierwszym przystankiem w naszej podróży jest Komenda Główna Policji".

Prowadzący zaprasza graczy do pierwszego pomieszczenia: Komendy Główny Policji.

Rozlega się pierwszy dzwonek. Gra się rozpoczęła.

Scena 1: Przygotowanie

- Ustaw stół i krzesła odpowiadające liczbie graczy na środku pomieszczenia.
- Konieczne jest umieszczenie projektora przodem do stołu i krzeseł.
- Umieść maszynę do dymu z boku projektora.
- Projektor powinien odtwarzać ten film w pętli: [\[4K ASMR\] PERFECT SUNSET 60min Ocean Waves, Beach Sunset | No Loop](#)
- W pomieszczeniu musi znajdować się szafka na rzeczy osobiste.
- Prowadzący będzie miał zawieszony na szyi identyfikator.
- Umieść lampę RGB tak, aby całkowicie oświetlić pomieszczenie.

Scena 1: Materiały

- Projektor
- Szafka
- Laptop
- Maszyna do dymu
- Lampa RGB
- Dzwonek
- 5 Notesów + 5 długopisów (po 1 dla każdego uczestnika)
- [Paszport gracza](#)

Scena 2 - Komenda główna policji (10 minut)

1. Gracze, prowadzeni w milczeniu przez Prowadzącego, wchodzą do drugiego pokoju.
2. Zajmują swoje miejsca, czekając, aż policjant wezwie ich do stanowiska identyfikacji.
3. Policjant, z pomocą asystenta (asystent 1) (z którym kłóci się w niezrozumiałym języku), pobiera odciski palców każdego gracza i dołącza je do odpowiedniego **formularza identyfikacyjnego**, a następnie przekazuje go uczestnikom (nie wolno go zostawić ani zgubić - będzie używany w kolejnych scenach).
4. Czasami policjant zadaje graczowi pytania (w ojczystym języku aktora), niecierpliwiąc się, gdy nie jest rozumiany.
5. Gdy ostatni gracz otrzyma swoje akta, policjant spogląda na swój telefon komórkowy i inicjuje połączenie w swoim języku. Zniecierpliwiony, odpycha wszystkich ręką, odwracając się plecami do graczy.
6. Dzwoni dzwonek, kończący scenę. Prowadzący, milczący do tej pory, interweniuje: *"Jak się czuliście, co czuliście? Zapraszam do zapisania swoich emocji w notatniku"*
7. Czekają, aż gracze napiszą, a następnie kontynuuje: *"Teraz jesteście gotowi na Gościnność: drugi etap waszej podróży"*.

Scena 2: Przygotowania

- Umieść stół i krzesło dla policjanta z tyłu lub na środku pomieszczenia. Przed biurkiem policjanta i w rozsądnej odległości od niego umieść krzesła odpowiadające liczbie graczy. Umieść na stole policjanta formularze identyfikacyjne i zestaw akcesoriów do pobierania odcisków palców.
- Aby oddzielić policjanta od gracza, umieść znak policji na stole policjanta. ✨
- Używając słupków rozdzielających, utwórz korytarz lub ścieżkę wewnątrz pomieszczenia, która zaczyna się od krzeseł graczy i dochodzi do stołu policjanta.
- W trakcie całej sceny konieczne jest umieszczenie głośnika audio w pomieszczeniu z następującym odtwarzaniem w tle, w pętli: Video Game Ambience Asmr - (Heavy Rain) Busy Police Station Atmosphere | Relaxation/White Noise ✨
- Gracze muszą być oświetleni kolorową lampą RGB (kolor zielony lub czerwony), gdy siedzą przed policjantem.
- Prowadzący i policjant będą mieli jedną z następujących odznak zawieszonych na szyi. ✨

Scena 2: Kostiumy

- Aktor grający policjanta nosi mundur policyjny.
- Asystent jest ubrany w strój formalny

Scena 2: Materiały

- Głośnik przenośny
- Słupki oddzielające
- Uchwyt na znak formatu A4
- Tusz do odcisków palców
- 5 kart identyfikacyjnych
- Strój policjanta
- Lampa RGB

Scena 3 – Powitanie (10 minut)

1. Gracze podążając za Prowadzącym, przechodzą do trzeciego pomieszczenia.
2. Przed kawiarnią czeka na nich kierownik recepcji (asystent 2), zapraszając aby usiąść.
3. Każdy gracz zajmuje miejsce, znajdując przed sobą: zamknięte pudełko z jedzeniem, butelkę wody i komplet sztućców.
4. Kiedy otwierają pudełko, okazuje się, że jedzenie jest zupełnie nieapetyczne: nieatrakcyjna wersja dania narodowego, odtworzona z niepożądanych kombinacji składników (nadal bezpieczna do spożycia).
5. Gracze okazujący konsternację bardzo zdenerwują menadżera, który wezwie szefa kuchni (aktora) pokazując im plakat przedstawiający wspaniałe, kultowe danie, dumę narodu.
6. Wyraźnie zirytowany brakiem szacunku szef kuchni zdejmuje fartuch i wychodzi z pokoju.
7. Dzwoni dzwonek, kończący scenę. Prowadzący (do tej pory milczał) interweniuje: *„Jak się czujesz, co czujesz? Zapisz to w zeszycie.”*
8. Czekają, aż gracze napiszą, po czym kontynuuje: *„Trzeci etap naszej podróży to Audycja, gdzie Twój los będzie zależał od Tłumacza, który wysłucha i zrelacjonuje Twoją historię komisji egzaminacyjnej. Powodzenia.”*

Scena 3: Przygotowania

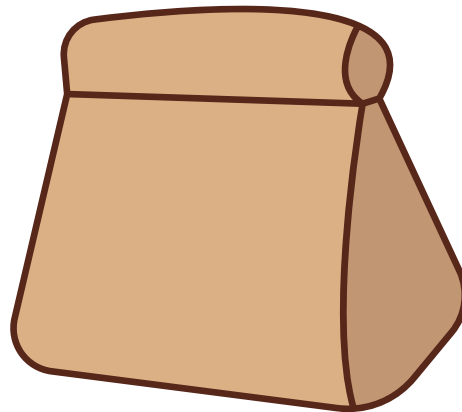
- Niezbędne jest ustawienie projektora przed stołem graczy. Przez całą scenę będzie odtwarzany pokaz slajdów przedstawiający dania narodowe (przykład włoski); ✨
- Umieścić stół na środku pokoju otoczony krzesłami, odpowiadającymi liczbie graczy.
- Na środku stołu umieścić zdjęcie potrawy narodowej (np. IT). ✨
- Umieścić obraz w uchwycie na arkusz pleksi.
- Na stole umieścić tace dla tylu graczy, ilu jest. Na tacy należy umieścić: butelkę wody, sztućce jednorazowe oraz pudełko na wynos zawierające „posiłek”.
- Prowadzący, kucharz i kierownik recepcji będą mieli na szyi zawieszoną poniższą plakietkę. ✨

Scena 3: Kostiumy

- Asystent 2 (kierownik recepcji) będzie ubrany nieformalnie.
- Aktor grający kucharza będzie miał kostium kucharza.

Scena 3: Materiały

- Pudełka do jedzenia na wynos ✨
- Tradycyjne danie, przygotowane przy użyciu niekonwencjonalnych składników
- Butelki wody
- Sztućce jednorazowego użytku ✨
- 5 plastikowych tacek
- Plakat z potrawą narodową (np. IT) ✨
- Kostium szefa kuchni

Scena 4 - Przesłuchanie identyfikacyjne (10 minut)

1. Gracze wchodzą do pokoju 4.
2. Przed nimi stanie Tłumacz (aktor), który wyjaśnia, że teraz gracze staną przed Komisją w sprawie uznania statusu uchodźcy: będą więc musieli na zmianę stawiać się przed Komisją.
3. Kiedy nadejdzie jego kolej, gracz zasiądzie w dużym pomieszczeniu, w którym znajdują się jedynie krzesła i duże biurko, w którym zasiada Komisja: Przewodniczący (aktor), który czyta akta (paszport i akta otrzymane w Komendzie Głównej Policji) oraz dwóch asystentów, którzy choć są częścią Komisji, nigdy nic nie mówią.
4. Tłumacz ustawia się obok krzesła przesłuchiwanego gracza. Ręką zaprasza graczy, aby wstali i usiedli przed komisją.
5. Kiedy nadchodzi jego kolej, gracz wstaje i po przekazaniu swoich akt Komisji, opowiada swoją historię: dlaczego uciekł, dlaczego właśnie do tego kraju itp.
6. Podczas swojej tury Tłumacz tłumaczy mowę gracza na język Komisji (który jest inny niż język graczy).
7. Po zakończeniu rozprawy Komisja uderza młotkiem i wydaje wyroki: Tłumacz przekazuje graczom, że Przewodniczący Komisji decyduje o przełożeniu wyniku rozprawy.
8. Reszta Komisji po prostu słucha i patrzy krzywo na graczy.
9. Kiedy ostatni gracz zostanie przesłuchany, rozbrzmiewa dzwonek, kończąc scenę.

Scena 4: Przygotowania

- Podczas całej sceny konieczne jest umieszczenie w pomieszczeniu głośnika audio z następującym odtwarzaniem w tle, w pętli: [Atmosfera gry wideo Asmr - \(Ulewny deszcz\) Atmosfera ruchliwego komisariatu | Relaks/biały szum](#) ✨
- Umieść duży stół z trzema miejscami dla Komisji na środku pokoju. Na stole komisji połóż 2 flagi i młotek Przewodniczącego. Tylko jeden członek komisji będzie miał komputer przed sobą, położony na stole. ✨
- Każdy Członek Komisji oraz Tłumacz mają obowiązek nosić na szyi następującą plaketkę https://drive.google.com/drive/folders/1U9ymXKp77eDqawqTFZy6MpG_j0lwK5fB ✨
- Przed stołem komisyjnym ustaw krzesła dla graczy w liczbie odpowiadającej liczbie graczy.
- Gracze muszą być oświetleni kolorową lampą RGB (zieloną lub czerwoną), gdy siadają przed komisją.

Scena 4: Kostiumy

- Aktor grający Przewodniczącego Komisji ubiera się formalnie.

Scena 4: Materiały

- Członek komisji - laptop
- [Przewodniczący komisji - młotek](#) ✨
- Flaga narodowa na stół ✨
- [Flaga Europy](#) na stół ✨
- Lampa RGB
- Głośnik

Podsumowanie (10 minut)

1. Prowadzący prosi o brawa dla aktorów i zaraz po tym zaprasza wszystkich, aby usiedli w kręgu.
2. Prowadzący zachęca graczy, aby wykorzystali notesy do końcowej refleksji.
3. Sceny są teraz oceniane jedna po drugiej: Prowadzący prosi uczestników o przeczytanie słów/fraz zapisanych na końcu sceny w Komendzie Głównej Policji i o ewentualne uargumentowanie tego, co zostało zapisane. Po pierwszej informacji zwrotnej powtarza dynamikę każdej sceny.
4. Kiedy wszyscy gracze wyrażą krótką opinię na temat każdej sceny, Prowadzący (lub jeden z aktorów, jeśli ma na to ochotę) opowiada o niedogodnościach związanych z identyfikacją w Komendzie Głównej Policji, szoku kulturowym związanym z koniecznością zjedzenia potrawy i niedogodnościami związanymi z powierzeniem swojej przyszłości Tłumaczowi, który często nie zna dobrze ich języka lub po prostu nie jest zainteresowany i zmotywowany.
5. Chwila refleksji przebiega z otwartym pytaniem: co pozostawiło w Tobie to doświadczenie?
6. Moment refleksji kończy się pisemną informacją zwrotną: słowem od każdego uczestnika opisującym to doświadczenie. Słowa należy zapisać na dużej kartce - powinny być rozrzucone po całej kartce.
7. Doświadczenie kończy się zdjęciem grupowym, na którym gracze trzymają arkusz pokryty słowami.

Podsumowanie: Przygotowania

- Ustaw krzesła w kręgu odpowiadającym liczbie graczy na środku pokoju.
- Niech wszyscy aktorzy wezmą udział w podsumowaniu.

Podsumowanie: Materiały

- Zdjęcie grupowe (aparat lub smartfon)
- Markery
- Arkusz papieru (np. do flipcharta)

Glosariusz

- **Cudzoziemiec** - W kontekście globalnym, osoba, która nie jest obywatelem danego państwa. W kontekście UE, osoba, która nie jest obywatelem państwa członkowskiego UE.
- **Diaspora** - Ludzie lub populacje, które opuszczają swoje ojczyzny, rozpraszając się po innych częściach świata i odczuwające silną więź ze swoimi korzeniami.
- **Dobrobyt społeczny** - Dobrostan społeczności lub społeczeństwa jako całości, odzwierciedlony w dobrostanie jego poszczególnych członków ze szczególnym uwzględnieniem spraw zdrowotnych i ekonomicznych [adaptacja z Lexico, 2022 & Oxford Reference, 2022].
- **Dostęp do opieki zdrowotnej** - Uprawnienia do opieki zdrowotnej, z których korzystają obywatele państw trzecich (migranci, wnioskodawcy o ochronę międzynarodową i uchodźcy) w państwach członkowskich UE oraz w ich krajach pochodzenia.
- **Dyrektywa** - Instrument prawny UE, który jest wiążący, jeśli chodzi o wyniki do osiągnięcia, dla każdego kraju UE, do którego jest adresowany. Każdy kraj jest odpowiedzialny za wdrożenie dyrektywy do własnego prawa krajowego.
- **Granica (zewnętrzna UE)** - Lądowe granice państw UE z państwami spoza UE, w tym granice rzeczne i jeziorne, morskie oraz ich lotniska, porty rzeczne, morskie i jeziorne.
- **Imigracja** - W kontekście UE, działanie, w wyniku którego osoba z kraju spoza UE ustanawia swoje zwykłe miejsce zamieszkania na terytorium kraju UE na okres, który jest, lub oczekuje się, że będzie trwał co najmniej dwanaście miesięcy.
- **Integracja** - Według Słownika azylu i migracji 6.0, w kontekście UE, integracja jest dynamicznym, dwukierunkowym procesem wzajemnego dostosowania się przez wszystkich imigrantów i mieszkańców (EMN, 2018, s. 214).
- **Kontrola graniczna** - Kontrole graniczne i nadzór graniczny.

- **Kraj docelowy** - Kraj, który jest celem migracji.
- **Kraj pochodzenia** - Kraj będący źródłem migracji, którego obywatelstwo może posiadać migrant.
- **Kraj trzeci** - Kraj lub terytorium, które nie jest w UE.
- **Kultura** - Zestaw charakterystycznych cech duchowych, materialnych, intelektualnych i emocjonalnych społeczeństwa lub grupy społecznej, obejmujący, oprócz sztuki i literatury, style życia, sposoby współżycia, systemy wartości, tradycje i przekonania.
- **Legalizacja pobytu** - W kontekście UE, procedura państwowa, dzięki której nielegalnie przebywającym obywatelom państw trzecich przyznaje się legalny status.
- **Migrant** - Osoba, która opuszcza jeden kraj lub region, aby osiedlić się w innym, często w poszukiwaniu lepszego życia.
- **Migrant ekonomiczny** - Osoba, która opuszcza swój kraj pochodzenia wyłącznie z powodów ekonomicznych.
- **Nabycie obywatelstwa** - Każdy sposób stania się obywatelem, tj. przez urodzenie lub w dowolnym czasie po urodzeniu, automatyczny lub nieautomatyczny, oparty na przyznaniu, deklaracji, opcji lub wniosku.
- **Obywatelstwo** - Szczególny związek prawny między jednostką a jej państwem, nabywany przez urodzenie lub naturalizację, czy to przez deklarację, wybór, małżeństwo lub inne środki zgodnie z prawem krajowym.
- **Ochrona praw człowieka** - Podejście oparte na prawach człowieka (HRBA) to koncepcyjny model procesu rozwoju ludzkiego, który normatywnie opiera się na międzynarodowych standardach praw człowieka i operacyjnie kierowany jest na promowanie i ochronę praw człowieka.
- **Państwa Członkowskie (UE)** - Kraje europejskie będące członkami UE: Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Irlandia, Włochy, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Holandia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Szwecja.
- **Prawa człowieka** - Międzynarodowe standardy uzgodnione w celu uznania i ochrony godności i integralności każdej osoby, bez żadnej różnicy (UNHCR Master Glossary of Terms).
- **Różnorodność kulturowa** - Wspólnota lub grupa, w której można zidentyfikować różnorodność kulturową i społeczną.

- **Rynek pracy** - Rynek pracy składa się z podaży pracy ludności z jednej strony oraz popytu na pracę przedsiębiorstw i innych jednostek produkcyjnych z drugiej strony.
- **Świadczenia zabezpieczenia społecznego** - Przekazy, w formie pieniężnej lub rzeczowej, przez systemy zabezpieczenia społecznego do gospodarstw domowych i osób fizycznych w celu złagodzenia ich obciążenia jednym lub więcej z ryzyk zdefiniowanych w Systemie Wzajemnych Informacji o Ochronie Społecznej Komisji Europejskiej.
- **Uchodźca** - W kontekście globalnym, osoba, która z powodu uzasadnionej obawy przed prześladowaniem ze względu na rasę, religię, narodowość, poglądy polityczne lub przynależność do określonej grupy społecznej, znajduje się poza krajem swojej narodowości.
- **Usługi włączenia społecznego** - Działania i postawy opracowane w celu dekonstrukcji stereotypów i uprzedzeń, aby wpłynąć na zmniejszenie dyskryminacji, jednocześnie promując skuteczne warunki uczestnictwa w społeczeństwie.
- **Włączenie społeczne** - Definicja w kontekście UE, ramy dla opracowywania krajowych strategii, jak również dla koordynacji polityki między państwami członkowskimi UE, dotyczącej zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.
- **Wniosek** - Formalne zgłoszenie złożone do właściwych władz wraz z wymaganymi dokumentami na wjazd i pobyt w kraju UE.
- **Wspólnota** - Wspólnota to grupa ludzi zjednoczona podobnymi zainteresowaniami, którzy mają wspólne cele.

Źródła

- Gorski, P. (2019). Avoiding Racial Equity Detours. „Educational Leadership: Journal of the Department of Supervision and Curriculum Development, N.E.A.”, 76, s. 56-61. Dostępne na: <http://www.edchange.org/publications/Avoiding-Racial-Equity-Detours-Gorski.pdf>.
- Pétursdóttir, G. (2018). Diverse Society Diverse Classrooms: Critical, Creative, Cooperative and Interculturally Competent Learners and Teachers - Ready for the 21st Century. University of Iceland Press.
- Słownik dostępny na: https://immigration-portal.ec.europa.eu/glossary_en.
- EMN Asylum and Migration Glossary dostępny na: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary_en.
- Scott, H. (2018). Szanuj moje prawa, szanuj moją godność: Prawa uchodźców, uchodźczyń, migrantów i migrantek. Moduł IV. Stowarzyszenie Amnesty International w Polsce. Dostępne na: https://www.amnesty.org.pl/wp-content/uploads/2019/09/Amnesty_modul-4-prawa-uchodzcow-uchodzczyn.pdf.

